Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (ósma izba)

z dnia 15 maja 2019 r.*

Odwołanie – Sekcja Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR), Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (EFRG) i Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) – Wydatki wyłączone z finansowania przez Unię Europejską – Wydatki poniesione przez Republikę Grecką – Rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 – Rozporządzenie (WE) nr 796/2004 – System pomocy obszarowej – Pojęcie „trwałych użytków zielonych" – Ryczałtowe korekty finansowe – Potrącenie wcześniejszej korekty

W sprawie C-341/17 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 6 czerwca 2017 r.,

Republika Grecka, reprezentowana przez G. Kanellopoulosa, A. Vasilopoulou i E. Leftheriotou, działających w charakterze pełnomocników,

strona skarżąca,

popierana przez:

Królestwo Hiszpanii, reprezentowane przez M.A. Sampola Pucurulla, działającego w charakterze pełnomocnika,

interwenient w postępowaniu odwoławczym,

w której drugą stroną postępowania jest:

Komisja Europejska, reprezentowana przez D. Triantafyllou i A. Saukę, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (ósma izba),

w składzie: J. Malenovský, pełniący obowiązki prezesa ósmej izby, M. Safjan i D. Šváby (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,

sekretarz: R. Schiano, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 13 września 2018 r.,

* Język postępowania: grecki.

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 5 grudnia 2018 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 W odwołaniu Republika Grecka wnosi o uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 30 marca 2017 r., Grecja/Komisja (T-112/15, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem", EU:T:2017:239), w którym Sąd oddalił skargę tego państwa członkowskiego o stwierdzenie częściowej nieważności decyzji wykonawczej Komisji 2014/950/UE z dnia 19 grudnia 2014 r. wyłączającej z finansowania Unii Europejskiej niektóre wydatki poniesione przez państwa członkowskie z tytułu Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR), Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz.U. 2014, L 369, s. 71, zwanej dalej „sporną decyzją").

Ramy prawne

Rozporządzenie nr 1782/2003

2 Motywy 3, 4, 21 i 24 rozporządzenia Rady (WE) nr 1782/2003 z dnia 29 września 2003 r. ustanawiającego wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników oraz zmieniające rozporządzenia (EWG) nr 2019/93, (WE) nr 1452/2001, (WE) nr 1453/2001, (WE) nr 1454/2001, (WE) nr 1868/94, (WE) nr 1251/1999, (WE) nr 1254/1999, (WE) nr 1673/2000, (EWG) nr 2358/71 i (WE) nr 2529/2001 (Dz.U. 2003, L 270, s. 1) stanowiły:

„(3) W celu przeciwdziałania sytuacji zaniechania uprawy gruntów rolnych oraz w celu zapewnienia, aby grunty takie były utrzymywane w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska, należy ustanowić normy, które mają bądź nie mają podstaw w przepisach państw członkowskich. Zasadne jest zatem ustanowienie ram wspólnotowych, w których państwa członkowskie mogą przyjąć normy uwzględniające specyficzne cechy charakterystyczne omawianych obszarów, włączając w to warunki glebowe i klimatyczne oraz istniejące systemy działalności rolniczej (użytkowanie gruntów, zmianowanie upraw, metody uprawy roli), jak również strukturę gospodarstw.

(4) Ponieważ trwałe pastwiska [użytki zielone] mają pozytywny wpływ na środowisko, celowe jest przyjęcie środków działania mających na celu zachęcenie do utrzymania istniejących trwałych pastwisk [użytków zielonych], aby uniknąć ich masowego przekształcenia w grunty orne.

[…]

(21) Systemy wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej przewidują bezpośrednie wsparcie dochodowe mające na celu, w szczególności, zapewnienie odpowiedniego standardu życia dla społeczności rolniczej. Cel ten jest ściśle związany z zachowaniem obszarów wiejskich. Aby przeciwdziałać każdemu niewłaściwemu przydzieleniu środków wspólnotowych, nie należy przekazywać płatności w ramach wsparcia rolnikom, którzy sztucznie stworzyli warunki niezbędne do uzyskania takiego wsparcia.

[…]

(24) Zwiększenie konkurencyjności rolnictwa wspólnotowego oraz promowanie norm w zakresie jakości żywności i ochrony środowiska niewątpliwie pociąga za sobą spadek cen instytucjonalnych dla produktów rolnych oraz zwiększenie kosztów produkcji dla gospodarstw rolnych we Wspólnocie. Aby osiągnąć takie cele oraz promować rolnictwo bardziej zorientowane na rynek oraz rolnictwo zrównoważone, konieczne jest zakończenie procesu przechodzenia od wsparcia produkcji do wsparcia producenta poprzez wprowadzenie systemu rozdzielonego wsparcia dochodowego dla każdego gospodarstwa. O ile rozdzielenie płatności od produkcji nie zmieni kwot faktycznie wypłacanych rolnikom, to mimo wszystko znacząco zwiększy skuteczność pomocy dochodowej. Celowym zatem jest uwarunkowanie jednolitej płatności na gospodarstwo zgodnością […] ze standardami w zakresie ochrony środowiska, bezpieczeństwa żywności, zdrowia i dobrostanu zwierząt, jak również utrzymywaniem gospodarstwa w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska".

3 Rozporządzenie to zawierało tytuł III – „System płatności jednolitych", w którym znajdował się rozdział 3, dotyczący „[praw] do płatności". Sekcja 1 tego rozdziału, dotycząca „[prawa] do płatności oparte[go] na powierzchni", zawierała art. 44 tego rozporządzenia, dotyczący „Wykorzystania uprawnień do płatności [przeznaczenie praw do płatności]", którego ust. 2 przewidywał:

„»Kwalifikujący się hektar« oznacza grunty rolne gospodarstwa obejmujące grunty orne i trwałe pastwiska [użytki zielone], z wyjątkiem powierzchni pod uprawami trwałymi, lasami oraz powierzchni wykorzystywanych do celów nierolniczych".

4 Zawarty w tym samym tytule III rozdział 4, zatytułowany „Użytkowanie gruntów w ramach systemu płatności jednolitych", w sekcji 1 zawierał art. 51, dotyczący „[wykorzystania] gruntów". Artykuł ten stanowił:

„Rolnicy mogą wykorzystywać działki zgłoszone zgodnie z art. 44 ust. 3 do każdej działalności rolniczej, z wyjątkiem upraw trwałych oraz z wyjątkiem produkcji produktów, o których mowa w art. 1 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 2200/96 z dnia 28 października 1996 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku owoców i warzyw [(Dz.U. 1996, L 297, s. 1)], w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Komisji (WE) nr 47/2003 z dnia 10 stycznia 2003 r. (Dz.U. 2003, L 7, s. 64) i art. 1 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/96 z dnia 28 października 1996 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków przetworów owocowych i warzywnych [(Dz.U. 1996, L 297, s. 29) w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Komisji (WE) nr 453/2002 z dnia 13 marca 2002 r. (Dz.U. 2002, L 72, s. 9)] […]".

5 W tytule IV rozporządzenia nr 1782/2003, zatytułowanym „Inne [systemy] pomocowe", rozdział 12, dotyczący „[p]łatności z tytułu wołowiny", zawierał art. 132, zatytułowany „Płatność z tytułu ekstensyfikacji". Zgodnie z ust. 3 tego paragrafu:

„Na potrzeby stosowania ust 2:

a) w drodze odstępstwa od przepisów art. 131 ust. 2 lit. a) wymogi dotyczące obsady zwierząt gospodarstw są określane poprzez uwzględnienie samców z gatunku bydła [byków], krów i jałówek przebywających w gospodarstwie podczas odnośnego roku kalendarzowego, jak również owiec i/lub kóz, dla których złożono wnioski o premie dla tego samego roku kalendarzowego. Liczbę zwierząt należy przeliczyć na [jednostki przeliczeniowe pogłowia zwierząt (LSU)] poprzez odwołanie się do tabeli przeliczeniowej, o której mowa w art. 131 ust. 2 lit. a);

b) bez uszczerbku dla przepisów trzeciego tiret art. 131 ust. 2 lit. b), powierzchnie wykorzystywane do produkcji roślin uprawnych zdefiniowanych w załączniku IX nie są uwzględniane jako »powierzchnie pastwiskowe«;

c) powierzchnia pastwiskowa brana pod uwagę przy obliczaniu wymogów dotyczących obsady zwierząt musi się składać w co najmniej 50% z pastwisk [użytków zielonych].

Państwa członkowskie określają obszary użytków zielonych, biorąc pod uwagę przynajmniej następujące kryteria: pastwisko jest użytkiem zielonym, który, zgodnie z lokalnymi praktykami gospodarowania, jest uznawany za przeznaczony do wypasu bydła i/lub owiec. Jednakże nie wyklucza to mieszanego wykorzystania pastwiska w trakcie tego samego roku (pastwisko, siano, kiszonka z zielonki)".

Rozporządzenie nr 796/2004

6 Artykuł 2 rozporządzenia Komisji (WE) nr 796/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wdrażania wzajemnej zgodności, modulacji oraz zintegrowanego systemu administracji i kontroli przewidzianych w rozporządzeniu nr 1782/2003 (Dz.U. 2004, L 141, s. 18), w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Komisji (WE) nr 972/2007 z dnia 20 sierpnia 2007 r. (Dz.U. 2007, L 216, s. 3) (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 796/2004") miał następujące brzmienie:

„Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

[…]

1a) »działka rolna« oznacza zwarty obszar gruntu, na którym jeden rolnik prowadzi jedną grupę upraw; jednak w przypadku gdy w kontekście niniejszego rozporządzenia wymagane jest oddzielne zgłoszenie użytkowania pewnego obszaru w ramach gruntów objętych grupą upraw, działka rolna jest ograniczona na podstawie tego konkretnego użytkowania;

[…]

2) »trwałe użytki zielone«: oznacza grunt zajęty pod uprawę traw lub innych upraw zielnych naturalnych (samosiewnych) lub powstałych w wyniku działalności rolniczej (zasianych), niewłączony do płodozmianu przez pięć lat lub dłużej, z wyłączeniem gruntu objętego systemami odłogowymi […];

2a) »trawy lub inne uprawy zielne [zielne rośliny pastewne]«: oznacza wszelkie uprawy zielne, rosnące na naturalnych użytkach zielonych lub zazwyczaj zawarte w mieszankach nasion przeznaczonych do zasiewania użytków zielonych lub łąk w państwach członkowskich (używanych bądź nieużywanych do wypasania zwierząt). Państwa członkowskie mogą włączyć uprawy wymienione w załączniku IX do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

[…]".

7 W tym względzie motyw 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 239/2005 z dnia 11 lutego 2005 r. (Dz.U. 2005, L 42, s. 3), które zmieniło rozporządzenie nr 796/2004 w jego pierwotnym brzmieniu, stanowił:

„Należy sprecyzować kilka definicji określonych w art. 2 rozporządzenia [nr 796/2004 w jego pierwotnym brzmieniu]. W szczególności istnieje potrzeba wyjaśnienia definicji terminu »trwałe użytki zielone« zgodnie z pkt 2 tego artykułu, a także wprowadzenia definicji użycia terminu »trawy lub inne uprawy zielne«. Jednakże w kontekście tym należy uznać, że państwa członkowskie potrzebują pewnej elastyczności w celu uwzględnienia lokalnych warunków agronomicznych".

8 Artykuł 8 rozporządzenia nr 796/2004, zatytułowany „Ogólne zasady dotyczące działek rolnych”, stanowił w ust. 1:

„Działka, na której znajdują się drzewa, będzie uważana za działkę rolną dla celów programów pomocy obszarowej, pod warunkiem że działalność rolnicza, o której mowa w art. 51 rozporządzenia [nr 1782/2003] lub, odpowiednio, planowana produkcja może odbywać się w podobny sposób jak na działkach bez drzew na tym samym obszarze”.

9 Tytuł III tego rozporządzenia, odnoszący się do „[k]ontrol[i]”, zawierał art. 30, zatytułowany „Wyznaczanie obszaru”. Zgodnie z ust. 2 tego artykułu:

„Można wziąć pod uwagę całkowitą powierzchnię działki rolnej, pod warunkiem że jest ona w pełni użytkowana zgodnie z normami przyjętymi w danym państwie członkowskim lub regionie. W innych przypadkach brana jest pod uwagę powierzchnia faktycznie użytkowana.

W przypadku regionów, w których niektóre obiekty, takie jak żywopłoty, rowy oraz mury, tradycyjnie stanowią element dobrej kultury rolnej upraw lub użytkowania ziemi, państwa członkowskie mogą uznać, że powierzchnię, którą te obiekty zajmują, należy zaliczyć do powierzchni w pełni użytkowanej, pod warunkiem jednak, że jej szerokość nie przekracza całkowitej szerokości określanej przez państwa członkowskie. Szerokość ta musi odpowiadać tradycyjnej w danym regionie szerokości obiektów i nie może przekraczać 2 metrów.

[…]”.

Rozporządzenie nr 1290/2005

10 W tytule IV, zatytułowanym „Rozliczenie rachunków i nadzór Komisji”, rozporządzenia Rady (WE) nr 1290/2005 z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej (Dz.U. 2005, L 209, s. 1) znajdował się w art. 31, zatytułowany „Rozliczanie rachunków”. Artykuł ten zawierał ust. 3, który miał następujące brzmienie:

„Przed podjęciem każdej decyzji o odmowie finansowania wyniki kontroli Komisji oraz odpowiedzi zainteresowanego państwa członkowskiego są przedmiotem pisemnych zawiadomień, w następstwie których obie strony próbują osiągnąć porozumienie w sprawie środków, które mają zostać podjęte.

W przypadku gdy porozumienie nie zostało osiągnięte, państwo członkowskie może zwrócić się o rozpoczęcie procedury mającej na celu pogodzenie stanowisk stron w terminie czterech miesięcy; jej wyniki są przedmiotem sprawozdania przekazywanego Komisji i rozpatrywanego przez nią przed podjęciem ewentualnej decyzji o odmowie finansowania”.

Rozporządzenie nr 885/2006

11 Rozporządzenie Komisji (WE) nr 885/2006 z dnia 21 czerwca 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia nr 1290/2005 w zakresie akredytacji agencji płatniczych i innych jednostek, jak również rozliczenia rachunków EFGR i EFRROW (Dz.U. 2006, L 171, s. 90; sprostowanie Dz.U. 2007, L 291, s. 30) obejmowało art. 11, zatytułowany „Rozliczenie zgodności rachunków”. Artykuł ten stanowił w ust. 1–3:

„1. W przypadku gdy w wyniku dochodzenia Komisja uznaje, że wydatki nie zostały dokonane zgodnie z zasadami wspólnotowymi, powiadamia ona państwo członkowskie o wynikach kontroli, środkach [zaradczych], które mają zostać podjęte w celu zapewnienia zgodności ze wspomnianymi zasadami.

Takie powiadomienie zawiera odesłanie do niniejszego artykułu. Państwo członkowskie przekazuje swoją odpowiedź w terminie dwóch miesięcy od otrzymania tego powiadomienia, a Komisja może odpowiednio zmienić swoje stanowisko. W uzasadnionych przypadkach Komisja może wyrazić zgodę na przedłużenie terminu udzielenia odpowiedzi.

Po upływie terminu na udzielenie odpowiedzi Komisja zwołuje spotkanie dwustronne, podczas którego obydwie strony usiłują doprowadzić do porozumienia, w sprawie środków, które mają zostać podjęte, jak również oceny naruszenia oraz straty finansowej poniesionej przez budżet Wspólnoty.

2. W terminie dwóch miesięcy od daty otrzymania protokołu ze spotkania dwustronnego, o którym mowa w ust. 1 akapit trzeci, państwo członkowskie przekazuje wszystkie informacje wymagane na tym spotkaniu, jak również wszystkie inne informacje, które uważa za użyteczne w ramach prowadzonego badania.

W uzasadnionych przypadkach Komisja może, na podstawie uzasadnionego wniosku państwa członkowskiego, zezwolić na przedłużenie okresu, o którym mowa w akapicie pierwszym. Wniosek należy kierować do Komisji przed upływem tego okresu.

Po upływie okresu, o którym mowa w akapicie pierwszym, Komisja formalnie przekazuje państwu członkowskiemu wnioski, do których doszła na podstawie informacji otrzymanych w ramach procedury rozliczenia zgodności rachunków. Takie powiadomienie zawiera ocenę wydatku, który Komisja zamierza wyłączyć z finansowania wspólnotowego na mocy art. 31 rozporządzenia [nr 1290/2005], i zawiera odesłanie do art. 16 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.

3. Państwo członkowskie powiadamia Komisję o środkach naprawczych, jakie zobowiązało się przyjąć w celu zapewnienia zgodności z zasadami wspólnotowymi i o dacie ich wprowadzenia.

Po zbadaniu wszystkich sprawozdań sporządzonych przez organ pojednawczy zgodnie z rozdziałem 3 niniejszego rozporządzenia Komisja przyjmuje, jeśli to konieczne, jedną lub więcej decyzji na mocy art. 31 rozporządzenia [nr 1290/2005] w celu wykluczenia z finansowania wspólnotowego wydatków dokonanych niezgodnie z zasadami wspólnotowymi aż do skutecznego wprowadzenia środków [zaradczych].

Podczas oceny wydatków, które mają być wykluczone z finansowania wspólnotowego, Komisja może wziąć pod uwagę wszelkie informacje przekazane przez państwo członkowskie po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, jeżeli jest to konieczne dla lepszej oceny straty finansowej poniesionej przez budżet Wspólnoty, pod warunkiem że spóźnienie w przekazaniu wspomnianych informacji jest uzasadnione wyjątkowymi okolicznościami”.

12 W tytule „Postępowanie pojednawcze” art. 16 tego rozporządzenia przewidywał w ust. 1:

„Państwo członkowskie może przekazać sprawę do organu pojednawczego w terminie trzydziestu dni roboczych od daty otrzymania formalnego powiadomienia od Komisji określonego w art. 11 ust. 2 akapit trzeci, wysyłając uzasadniony wniosek o polubowne załatwienie sprawy do sekretariatu organu pojednawczego.

Przebieg procedury i adres sekretariatu przekazywane są państwom członkowskim w ramach Komitetu ds. Funduszy Rolniczych”.

Rozporządzenie nr 1307/2013

13 Artykuł 4 ust. 1 lit. h) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 (Dz.U. 2013, L 347, s. 608) stanowi:

„»trwałe użytki zielone i pastwiska trwałe« (zwane dalej łącznie »trwałymi użytkami zielonymi«) oznaczają grunty wykorzystywane do uprawy traw lub innych pastewnych roślin zielnych rozsiewających się naturalnie (samosiewnych) lub uprawianych (wysiewanych), które nie były objęte płodozmianem danego gospodarstwa rolnego przez okres pięciu lat lub dłużej; mogą one obejmować inne gatunki, takie jak krzewy lub drzewa, które mogą nadawać się do wypasu, pod warunkiem że zachowano przewagę traw i innych pastewnych roślin zielnych, a także – w przypadku gdy zadecydują tak państwa członkowskie – grunty, które mogą nadawać się do wypasu i które stanowią część utrwalonych praktyk lokalnych w przypadkach, gdy trawy i inne zielne rośliny pastewne tradycyjnie nie są roślinnością dominującą na obszarach wypasu”.

Okoliczności powstania sporu

14 Okoliczności powstania sporu zostały przedstawione przez Sąd w pkt 1–11 zaskarżonego wyroku i dla celów niniejszego postępowania można je streścić w następujący sposób.

15 We wrześniu 2008 r. i w lutym 2009 r. Komisja Europejska przeprowadziła dwa dochodzenia dotyczące wydatków dokonanych przez Republikę Grecką z tytułu pomocy obszarowej i środków rozwoju obszarów wiejskich opartych na wielkości powierzchni w ramach Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR) oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w odniesieniu do roku składania wniosków 2008.

16 Pismem z dnia 21 listopada 2008 r., Komisja zauważyła przy tym, że kontrole na miejscu przeprowadzone w trakcie przedmiotowego dochodzenia wykazały, że pewnych obszarów kwalifikujących się do pomocy nie spełniały kryteriów kwalifikowalności przewidzianych w art. 44 ust. 2 rozporządzenia nr 1782/2003 i w art. 2 rozporządzenia nr 796/2004. Na poparcie tego stwierdzenia Komisja wskazała szereg przykładów, które zostały przypomniane w pkt 40 zaskarżonego wyroku.

17 W następstwie przekazania uwag Komisji i odpowiedzi Republiki Greckiej odbyło się w dniu 8 kwietnia 2010 r. spotkanie dwustronne. W dniu 2 czerwca 2010 r. Komisja skierowała do Republiki Greckiej swoje wnioski, na które ta ostatnia odpowiedziała w dniu 2 sierpnia 2010 r.

18 W dniu 31 maja 2013 r. Komisja powiadomiła Republikę Grecką, że podtrzymuje swoje stanowisko odnośnie do kwoty netto oraz powodów planowanych korekt.

19 W dniu 11 lipca 2013 r. Republika Grecka zwróciła się do organu pojednawczego. W dniu 31 stycznia 2014 r. organ ten wydał swoją opinię, zanim Komisja przyjęła ostateczne stanowisko w dniu 26 marca 2014 r. W drodze tego stanowiska Komisja stwierdziła, po pierwsze, niedociągnięcia w funkcjonowaniu systemu identyfikacji działek rolnych i systemu informacji geograficznej (zwanej dalej „LPIS-GIS”) dotyczące kontroli krzyżowych i kontroli administracyjnych, po drugie, niedociągnięcia w kontrolach przeprowadzonych na miejscu, oraz po trzecie, błędy w obliczeniach płatności i kar. Poza tym Komisja podkreśliła powtarzalny charakter tych ustaleń. Ostateczna kwota netto korekty nałożonej na Republikę Grecką wyniosła 86 007 771,11 EUR.

20 W związku z tym Komisja wydała w dniu 19 grudnia 2014 r. sporną decyzję, w której wyłączyła z finansowania Unii Europejskiej niektóre wydatki poniesione przez Republikę Grecką z tytułu Sekcji Gwarancji EFOGR, Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) oraz EFRROW.

21 W decyzji tej Komisja zastosowała korekty ryczałtowe za rok składania wniosków 2008, po pierwsze, w dziedzinie pomocy obszarowej na kwotę ogółem 61 012 096,85 EUR, od której odliczyła kwotę w wysokości 2 135 439,32 EUR. Korekta ta uwzględnia w szczególności stawki korekty ryczałtowej w wysokości 10% dla rolników, którzy nie zadeklarowali użytków zielonych, czyli kwotę 32 542 837,74 EUR. Po drugie, Komisja zastosowała korekty za rok składania wniosków 2008 w dziedzinie rozwoju obszarów wiejskich, rozliczone w wysokości 5 007 867,36 EUR w roku budżetowym 2009 i w wysokości 5 496 524,54 EUR w roku budżetowym 2010, czyli łącznie w wysokości 10 504 391,90 EUR, od której to kwoty odliczyła ona łączną kwotę 2 588 231,20 EUR, odpowiadającą 2 318 055,75 EUR za rok budżetowy 2009 i 270 175,45 EUR za rok budżetowy 2010. Wynika z tego, że wynikające z zaskarżonej decyzji konsekwencje finansowe dla Republiki Greckiej z tytułu korekt ryczałtowych w zakresie pomocy obszarowej i na rozwój obszarów wiejskich zostały wyliczone odpowiednio na 58 876 657,53 EUR i 7 916 160,70 EUR.

22 W sprawozdaniu podsumowującym załączonym do zaskarżonej decyzji, o którym mowa w pkt 41 zaskarżonego wyroku, Komisja uzasadniła zastosowanie korekt ryczałtowych następującymi powodami:

– w odniesieniu do systemu LPIS-GIS: służby Komisji uznały, że brak było zgodności z wymogami wynikającymi z art. 20 rozporządzenia nr 1782/2003. W szczególności:

  – stwierdzono błędy dotyczące granic działek odniesienia i ich maksymalnego obszaru kwalifikowalnego, jako że dane te były zasadniczo błędne. W szczególności błędy stwierdzono w odniesieniu do gruntów wykorzystywanych jako użytki zielone, które zgodnie z kontrolą nie zawsze mogły zostać uznane za kwalifikujące się do pomocy na podstawie art. 2 pkt 2 i 2a rozporządzenia nr 796/2004. W związku z tym rolnicy nie byli prawidłowo poinformowani o kwalifikowalności działek, które zamierzali zgłosić. W konsekwencji kontrole krzyżowe mające na celu zapobieżenie nienależnemu wielokrotnemu przyznaniu tej samej pomocy w związku z tą samą działką nie były niezawodne, chyba że miały miejsce kontrole na miejscu wykrywające nieprawidłową lokalizację działek i ich kwalifikowalność;

  – od roku 2009 nowe informacje w systemie LPIS-GIS były używane do deklaracji i kontroli krzyżowych. Tymczasem wyniki kontroli krzyżowych nie mogły być wykorzystywane do oceny ryzyka dla funduszy w roku 2008. W tym roku rolnicy zgłaszali bowiem swoje działki na podstawie starych systemów LPIS-GIS. Tymczasem gdyby system funkcjonował prawidłowo w roku 2008, część tych działek zostałaby odrzucona jako niekwalifikowalne, a wśród nich znaczny odsetek dotyczył trwałych użytków zielonych, które władze greckie uznały za kwalifikowalne, a w przypadku których Komisja już we wcześniejszej korespondencji wskazała brak kwalifikowalności z powodu nieprzestrzegania stosownych przepisów prawnych;

– kontrole na miejscu w roku składania wniosków 2008 nie odpowiadały wymaganiom z art. 23 i 30 rozporządzenia nr 796/2004; w szczególności:

  – co się tyczy użytków zielonych: brak pomiarów użytków zielonych uznano za szczególnie niepokojący. W szeregu przypadków powierzchnie kwalifikowalne były porośnięte roślinami drzewiastymi, a inne działki były częściowo porośnięte pastewnymi roślinami zielnymi, wobec czego nie spełniały kryteriów „trwałych użytków zielonych” w rozumieniu art. 2 pkt 2 rozporządzenia nr 796/2004. Obszary objęte wnioskiem były często zlokalizowane w oddalonych strefach bez widocznych granic i trudno dostępne. Ustalono, że inspektorzy nie dokonali pomiarów gruntów zgodnie z wymogami art. 30 rozporządzenia nr 796/2004. Chociaż Republika Grecka wielokrotnie wskazywała, że kwestionowane grunty zawsze były wykorzystywane jako użytki zielone, a ich kwalifikowalność nie została zakwestionowana przez

Komisję, powierzchnie te nie były również kwalifikowalne w świetle przepisów mających zastosowanie przed rokiem 2006, a dyrekcja generalna (DG) „Rolnictwo” także krytykowała ich kwalifikowalność (dochodzenie AP/2001/06);

– co się tyczy kontroli za pomocą teledetekcji: zastosowana procedura nie była zgodna z wymaganiami. W konsekwencji pomoc była wypłacana z tytułu działek niekwalifikujących się na podstawie art. 44 ust. 2 rozporządzenia nr 1782/2003 i art. 2 rozporządzenia nr 796/2004;

– co się tyczy klasycznych kontroli na miejscu: „ponowny pomiar” ujawnił różnice, nie wykazując systematyczne nieprawidłowości w funkcjonowaniu tego typu kontroli, z wyjątkiem użytków zielonych. W roku 2008, w perspektywie wprowadzenia nowego systemu LPIS-GIS, Republika Grecka nie wprowadziła w tym systemie współrzędnych działek poddanych klasycznym kontrolom na miejscu. W konsekwencji brak było graficznego przedstawienia pozwalającego na wykrycie wielokrotnych deklaracji;

– stwierdzone braki stanowiły ciągłą nieprawidłowość w funkcjonowaniu kontroli kluczowych i kontroli uzupełniających oraz stanowiły ryzyko dla funduszy w zakresie pomocy obszarowej; ponadto owe ustalenia miały charakter powtarzalny;

– stwierdzone braki miały wpływ na „powiązane” uzupełniające płatności związane z dodatkowymi obszarami.

23 Komisja, mając na uwadze ustalenia dotyczące niedociągnięć w systemie LPIS-GIS i w kontrolach na miejscu, zastosowała korekty rozłożone według następującej klasyfikacji:

– w odniesieniu do rolników, którzy zadeklarowali jedynie użytki zielone, zastosowano korektę ryczałtową wynoszącą 10% z uwagi na problematyczną sytuację w systemie LPIS i wynik kontroli na miejscu świadczący o wysokim odsetku błędów, a w konsekwencji o poważnych nieprawidłowościach. Pomimo iż, zdaniem Komisji, korekta na poziomie 25% jest uzasadniona, zastosowanie korekty ryczałtowej w wysokości 10% wydaje się bardziej odpowiednie, aby uwzględniać tzw. efekt buforowy;

– w odniesieniu do rolników, którzy nie zadeklarowali żadnych użytków zielonych, zastosowano korektę ryczałtową wynoszącą 2%, uwzględniając efekt buforowy, poprawę w zakresie klasycznych kontroli na miejscu oraz fakt, że w tej kategorii rolników poziom zidentyfikowanych nieprawidłowości był niższy i że klasyczne kontrole na miejscu stanowiły znaczną część kontroli;

– w odniesieniu do pomocy dotyczącej uzupełniających płatności obszarowych zastosowano korektę ryczałtową wynoszącą 5% z powodu ich negatywnego wpływu w wyniku opóźnionego rozpoczęcia kontroli na miejscu i z powodu braku wystąpienia efektu buforowego;

– w odniesieniu do wszystkich środków rozwoju obszarów wiejskich opartych na wielkości powierzchni zastosowano korektę ryczałtową w wysokości 5%.

Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

24 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 2 marca 2015 r. Republika Grecka wniosła skargę o stwierdzenie nieważności spornej decyzji, w której podnosi zasadniczo trzy zarzuty.

25 Zarzut pierwszy, dotyczący ryczałtowej korekty finansowej w wysokości 10% zastosowanej w stosunku do rolników, którzy zadeklarowali jedynie użytki zielone, obejmującej kwotę 32 542 837,74 EUR, dotyczy błędnej wykładni i błędnego zastosowania art. 2 pkt 2 rozporządzenia nr 796/2004, niewystarczającego uzasadnienia i naruszenia zasady proporcjonalności i granic uprawnień

dyskrecjonalnych Komisji. Zarzut drugi, dotyczący ryczałtowej korekty finansowej w wysokości 5% w odniesieniu do uzupełniających płatności związanych, jest oparty na błędzie w ustaleniach faktycznych, niewystarczającym uzasadnieniu i naruszeniu zasady proporcjonalności. Zarzut trzeci, dotyczący korekty finansowej w wysokości 5% zastosowanej w odniesieniu do płatności z drugiego filara Wspólnej Polityki Rolnej (WPR), poświęconego rozwojowi obszarów wiejskich, jest oparty na braku uzasadnienia, błędzie w ustaleniach faktycznych i naruszeniu zasady proporcjonalności.

26 W zaskarżonym wyroku Sąd oddalił zarzuty pierwszy i drugi, natomiast uwzględnił skargę w zakresie zarzutu trzeciego. W konsekwencji Sąd w pkt 1 sentencji zaskarżonego wyroku stwierdził nieważność spornej decyzji „w zakresie, w jakim dotyczy[ła] kwot korekty w wysokości 5 007 867,36 EUR, odliczenia 2 318 055,75 EUR oraz skutku finansowego w wysokości 2 689 811,61 EUR co się tyczy wydatków poniesionych przez Republikę Grecką w sektorze rozwoju obszarów wiejskich EFRROW oś 2 (2007–2013, środki obszarowe) rozliczonych w roku budżetowym 2009 z powodu niedociągnięć w systemie [LPIS] i w kontrolach na miejscu (drugi filar, rok składania wniosków 2008)”, a w pkt 2 sentencji oddalił skargę w pozostałym zakresie.

Żądania stron przed Trybunałem

27 W swym odwołaniu Republika Grecka wnosi do Trybunału o:

– uchylenie zaskarżonego wyroku;

– stwierdzenie nieważności spornej decyzji; i

– obciążenie Komisji kosztami postępowania.

28 Komisja wnosi do Trybunału o:

– odrzucenie skargi w części jako niedopuszczalnej, a w części oddalenie jej jako nieuzasadnionej;

– obciążenie Republiki Greckiej kosztami postępowania.

29 Królestwo Hiszpanii, występujące w charakterze interwenienta popierającego żądania Republiki Greckiej, wnosi do Trybunału o:

– uchylenie zaskarżonego wyroku; oraz

– obciążenie Komisji kosztami postępowania.

W przedmiocie odwołania

30 Na poparcie swojego odwołania Republika Grecka podnosi sześć zarzutów. Trzy pierwsze zarzuty dotyczą oceny Sądu odnoszącej się do korekty finansowej w wysokości 10% zastosowanej do pomocy obszarowej dla rolników deklarujących wyłącznie użytki zielone. Zarzuty czwarty i piąty dotyczą oceny Sądu odnoszącej się do korekty finansowej w wysokości 5% zastosowanej do uzupełniających płatności obszarowych. Zarzut szósty dotyczy oceny Sądu co do korekty finansowej w wysokości 5% zastosowanej do pomocy w ramach drugiego filara WPR na rozwój obszarów wiejskich.

W przedmiocie zarzutu pierwszego

Argumenty stron

31 Zarzut pierwszy trzeci dzieli się na trzy części.

32 W ramach pierwszej części zarzutu pierwszego Republika Grecka zarzuca w istocie Sądowi, że dokonał błędnej interpretacji i błędnie zastosował, w pkt 24–67 zaskarżonego wyroku, art. 2 pkt 2 rozporządzenia nr 796/2004, który zawiera definicję „trwałych użytków zielonych". Ściślej rzecz ujmując, zarzuca ona Sądowi, że w pkt 34–36 zaskarżonego wyroku dokonał zbyt wąskiej interpretacji tego pojęcia, przyjmując kryterium opierające się wyłącznie na rodzaju roślinności pokrywającej daną powierzchnię. Ze swej strony Republika Grecka, popierana przez Królestwo Hiszpanii, broni szerokiego rozumienia tego pojęcia, które odzwierciedla intencję prawodawcy Unii i które obejmuje użytki zielone tzw. śródziemnomorskie, tj. obszary porośnięte roślinnością drzewiastą lub lesistą, nadające się do wypasu, na których trawy i inne zielne rośliny pastewne tradycyjnie nie stanowią roślinności dominującej.

33 Zdaniem Republiki Greckiej wykładnia ta jest dozwolona za sprawą brzmienia art. 2 pkt 2 rozporządzenia nr 796/2004, jak też kontekstu i celu realizowanego przez to rozporządzenie. Podkreśla ona, że szerokie rozumienie pojęcia „stałych użytków zielonych" wynika zarówno z art. 4 ust. 1 lit. h) rozporządzenia nr 1307/2013, jak i z przewodnika, którego celem jest dostarczenie państwom członkowskim wytycznych odnośnie do najlepszych sposobów przestrzegania obowiązujących przepisów prawnych dotyczących WPR, opublikowanego przez Wspólne Centrum Badawcze (JRC) Komisji w dniu 2 kwietnia 2008 r., a także z planu działania sporządzonego w październiku 2012 r. przez władze greckie i Komisję (zwanego dalej „planem działania z 2012 r.").

34 Na poparcie tego argumentu Królestwo Hiszpanii podnosi zasadniczo, iż Sąd nie wziął pod uwagę całego kontekstu i celów przyświecających rozporządzeniu nr 1782/2003, wśród których znajduje się utrzymywanie niektórych płatności związanych z produkcją. W szczególności art. 132 rozporządzenia nr 1782/2003, dotyczący premii ekstensyfikacyjnej, odnosi się do użytków zielonych, bez sprecyzowania, że muszą być one pokryte wyłącznie roślinnością trawiastą.

35 Komisja odpiera, że Sąd prawidłowo zinterpretował i zastosował pojęcie „trwałych użytków zielonych" zawarte w art. 2 pkt 2 rozporządzenia nr 796/2004. Z definicji tej wynika, że kryterium odróżniające oparte na rodzaju roślinności danej powierzchni rolnej jest decydujące. Ponadto ani wytyczne, o których mowa w pkt 33 niniejszego wyroku, ani plan działania z 2012 r., ani obowiązujące od dnia 1 stycznia 2015 r. rozporządzenie nr 1307/2013, które zawiera rozszerzoną definicję pojęcia „trwałych użytków zielonych", nie są istotne dla wykładni prawa obowiązującego w momencie zaistnienia okoliczności faktycznych sprawy ani dla dokonania korekty finansowej, na którą zdecydowała się Komisja.

36 W drugiej części zarzutu pierwszego Republika Grecka zarzuca w istocie Sądowi, że w pkt 66 zaskarżonego wyroku uznał, iż, niezależnie od wykładni pojęcia „trwałych użytków zielonych", sporne grunty były niekwalifikowalne ze względu na niedociągnięcia w stosowaniu przepisów dotyczących użytków zielonych oraz w funkcjonowaniu systemu kontroli LPIS-GIS.

37 Republika Grecka uważa bowiem, że ze względu na efekt buforowy Sąd nie mógł z pojedynczych niedociągnięć stwierdzonych w funkcjonowaniu systemu LPIS-GIS w odniesieniu do kilku działek wskazanych w pkt 40 zaskarżonego wyroku wywieść, że w każdym razie całość obszaru zgłoszonego jako trwałe użytki zielone w odniesieniu do roku 2008 i wymienionego w korekcie finansowej była niekwalifikowalna, niezależnie od tego, czy uwzględni się wąską definicję z art. 2 rozporządzenia nr 796/2004 lub tę bardziej korzystną, wynikającą z planu działania z 2012 r. lub z art. 4 ust. 1 lit. h) rozporządzenia nr 1307/2013.

38 Komisja wnosi o oddalenie tej linii argumentacji.

39 W ramach trzeciej części zarzutu pierwszego Republika Grecka zarzuca Sądowi niewystarczające uzasadnienie w zakresie, w jakim w pkt 20–22 zaskarżonego wyroku umieścił swoją ocenę w związku z orzecznictwem dotyczącym rozłożenia ciężaru dowodu w ramach procedury kontroli zgodności rozliczeń. Tymczasem orzecznictwo to nie jest istotne z punktu widzenia wykładni pojęcia „trwałych użytków zielonych" w rozumieniu art. 2 pkt 2 rozporządzenia nr 796/2004.

40 Komisja wnosi o oddalenie tej linii argumentacji.

Ocena Trybunału

41 Na wstępie należy zauważyć, że – bez podnoszenia formalnie zarzutu niedopuszczalności – Komisja kwestionuje dopuszczalność odwołania w zakresie, w jakim Republika Grecka ograniczyła się do powtórzenia argumentacji przedstawionej w pierwszej instancji.

42 Rozpatrywany argument Komisji należy zatem odrzucić.

43 Prawdą jest, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem odwołanie musi dokładnie wskazywać zakwestionowane części wyroku, którego uchylenie jest przedmiotem żądania, oraz zawierać argumenty prawne, które szczegółowo uzasadniają to żądanie (wyrok z dnia 4 lipca 2000 r., Bergaderm i Goupil/Komisja, C-352/98 P, EU:C:2000:361, pkt 34).

44 Niemniej jednak w niniejszej sprawie Republika Grecka nie poprzestaje na powtórzeniu lub dosłownym zacytowaniu zarzutów i argumentów, które przedstawiła przed Sądem, lecz kwestionuje przed Trybunałem interpretację lub sposób zastosowania przez Sąd prawa Unii w zaskarżonym wyroku.

45 Należy zatem dokonać oceny co do istoty zarzutów podniesionych przez Republikę Grecką.

46 Jeśli chodzi o pierwszą część zarzutu pierwszego, to zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału przy dokonywaniu wykładni przepisu prawa Unii należy uwzględniać nie tylko jego brzmienie, lecz także jego kontekst oraz cele regulacji, której część przepis ten stanowi.

47 Z brzmienia art. 2 pkt 2 rozporządzenia nr 796/2004 wynika, że „trwałe użytki zielone" oznaczają „grunt zajęty pod uprawę traw lub innych upraw zielnych naturalnych (samosiewnych) lub powstałych w wyniku działalności rolniczej (zasianych), niewłączony do płodozmianu w gospodarstwie przez pięć lat lub dłużej".

48 Wynika stąd, że o ile artykuł ten wyraźnie wspomina o obecności „trawy lub inn[ych] pastewne roślin zieln[ych]" w taki sposób, że obszar, na którym występują wyłącznie rośliny zielne, stanowi niewątpliwie „trwałe użytki zielone", o tyle obecność innych roślin, takich jak rośliny drzewiaste lub krzewy, nie jest wykluczona. Zatem, jak zauważyła rzecznik generalna w pkt 56 opinii, brzmienie art. 2 pkt 2 rozporządzenia nr 796/2004 jest jednak dwuznaczne jeśli chodzi o kwestię, czy kwalifikacja „trwałych użytków zielonych" jest uzależniona od kryterium rodzaju roślinności występującej na danym obszarze, a co za tym idzie – ograniczona jest wyłącznie do uprawy traw lub innych roślin zielnych.

49 Co się tyczy kontekstu, w jaki wpisuje się art. 2 pkt 2 rozporządzenia nr 796/2004, po pierwsze, z motywu 1 rozporządzenia nr 239/2005 przede wszystkim wynika, że ze względu na konieczność wyjaśnienia pojęcia „trwałych użytków zielonych" zamiarem prawodawcy Unii było zastrzeżenie państwom członkowskim pewnej elastyczności w celu uwzględnienia różnych lokalnych warunków agronomicznych.

50 Następnie, jak wynika z samego brzmienia art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 796/2004, który odsyła do art. 51 rozporządzenia nr 1782/2003, faktyczna działalność rolnicza użytków rolnych stanowi bardziej odpowiednie kryterium niż kryterium rodzaju roślinności występującej na danym obszarze. Zgodnie bowiem z art. 8 ust. 1 za „działkę rolną" uważa się działkę zalesioną, na którym planowana produkcja może odbywać się w podobny sposób jak na działce bez drzew na tym samym obszarze.

51 Ponadto należy zauważyć, że kryterium rodzaju roślinności występującej na danym obszarze będzie również relatywizowane w art. 30 ust. 2 rozporządzenia nr 796/2004 w ramach kontroli powierzchni działki rolnej. Zgodnie z tym przepisem państwa członkowskie mogą uznać, że całkowity obszar działki rolnej może obejmować obszar zajęty przez żywopłoty, pod warunkiem że stanowiło to część dobrych praktyk rolniczych w zakresie użytkowania gruntów.

52 Wreszcie w zakresie, w jakim definicja „trwałych użytków zielonych" znajduje się w rozporządzeniu nr 796/2004, które ma na celu wykonanie rozporządzenia nr 1782/2003, należy w myśl utrwalonego orzecznictwa Trybunału dokonać wykładni tego pojęcia zgodnie z aktem podstawowym (wyrok z dnia 26 lipca 2017 r., Republika Czeska/Komisja, C-696/15 P, EU:C:2017:595, pkt 33).

53 Tymczasem rozporządzenie nr 1782/2003 nie uzależnia kwalifikacji jako „trwałych użytków zielonych" od występowania roślin danego rodzaju, ponieważ art. 44 ust. 2 tego rozporządzenia wyklucza z definicji „kwalifikującego się [do pomocy] hektara" jedynie „uprawy trwałe", „lasy" oraz obszary „wykorzystywane do celów nierolniczych".

54 W związku z tym z powyższego wynika, że – jak stwierdziła rzecznik generalna w pkt 63 opinii – decydującym kryterium w odniesieniu do definicji „trwałych użytków zielonych" nie jest rodzaj roślinności występującej na obszarze użytków rolnych, ale faktyczne przeznaczenie tego obszaru na działalność rolniczą typową dla celów „trwałych użytków zielonych". W związku z tym występowanie roślin drzewiastych lub krzewów nie stoi jako takie na przeszkodzie zakwalifikowaniu obszaru jako „trwałych użytków zielonych", pod warunkiem że ich obecność nie wpływa na faktyczne przeznaczenie tego obszaru na działalność rolniczą (zob. podobnie wyrok z dnia 9 czerwca 2016 r., Planes Bresco, C-333/15 i C-334/15, EU:C:2016:426, pkt 35).

55 Taka wykładnia znajduje ponadto potwierdzenie w celach realizowanych przez rozporządzenie nr 1782/2003, mianowicie stabilizacji dochodów gospodarstw rolnych i ochrony środowiska.

56 W pierwszej kolejności, jeśli chodzi o cel polegający na stabilizacji dochodów gospodarstw rolnych, z motywów 21 i 24 rozporządzenia nr 1782/2003 wynika, że system jednolitej płatności jest uwarunkowany utrzymywaniem gospodarstwa w dobrej kulturze rolnej, zgodnej z ochroną środowiska, i ma na celu zapewnienie rolnikom odpowiedniego poziomu życia. Tak więc system jednolitej płatności obszarowej ma zastosowanie do wszystkich rolników, przy czym dostęp do płatności może być określony rodzajem roślinności występującej na danych obszarach.

57 W drugiej kolejności – motywy 3 i 4 rozporządzenia nr 1782/2003 podkreślają pozytywny wpływ trwałych użytków zielonych na środowisko i wpisują rozporządzenie nr 1782/2003 w realizację dwojakiego celu, mianowicie z jednej strony zapobieganie porzucaniu gruntów rolnych, a z drugiej strony przekształcenia istniejących trwałych użytków zielonych w grunty orne. Z powyższego wynika – jak stwierdziła rzecznik generalna w pkt 68 opinii – że realizacja tych celów nie zgadza się z wąską interpretację pojęcia „trwałych użytków zielonych", jako dotycząca wyłącznie rodzaju roślinności występującej na użytkach rolnych.

58 Z całości powyższych rozważań wynika, że rozstrzygającym kryterium, jakie należy wziąć pod uwagę w celu ustalenia, czy dany obszar należy zakwalifikować jako „trwałe użytki zielone" w rozumieniu art. 2 pkt 2 rozporządzenia nr 796/2004, nie jest rodzaj roślinności występującej na danym obszarze, lecz jego faktyczne przeznaczenie na typową działalność rolniczą „trwałych użytków zielonych".

59 W związku z tym Sąd, orzekając w pkt 35 i 36 zaskarżonego wyroku, że istotnym kryterium jest rodzaj roślinności występującej na danym obszarze i dokonując następnie swojej analizy na podstawie tego kryterium, naruszył prawo w wykładni i stosowaniu pojęcia „trwałych użytków zielonych", które wynika z art. 2 pkt 2 rozporządzenia nr 796/2004. Wynika stąd, że zawarte w pkt 65 zaskarżonego wyroku stwierdzenie Sądu, zgodnie z którym Republika Grecka nie wykazała, iż ustalenia Komisji były nieprawidłowe, jest błędne.

60 Mając na względzie powyższe, należy zauważyć, że stawka korekty ryczałtowej w wysokości 10% zastosowana względem rolników, którzy nie zadeklarowali użytków zielonych, jest uzasadniona w sprawozdaniu podsumowującym szeregiem niedociągnięć przedstawionych w pkt 16, 21 i 22 niniejszego wyroku, które stanowią w istocie powtórzenie pkt 40 i 41 zaskarżonego wyroku. W związku z tym Komisja uzasadniła tę stawkę korekty z jednej strony uchybieniami w systemie LPIS-GIS wpływającymi na moc dowodową procedur administracyjnych i kontroli krzyżowych, a z drugiej strony niedociągnięciami w kontrolach na miejscu.

61 W tym względzie w ramach oceny pierwszego zarzutu wniesionej do niego skargi Sąd uznał w pkt 23–106 zaskarżonego wyroku, że stawka 10% zastosowana w odniesieniu do rolników, którzy zadeklarowali jedynie użytki zielone, pozostawała jednak nadal uzasadniona w kontekście innych stwierdzonych uchybień.

62 Ściślej rzecz ujmując – Sąd w pkt 66, 88 i 95 zaskarżonego wyroku stwierdził, że niedociągnięcia w systemie LPIS-GIS, niezależnie od kontrowersji dotyczących definicji „trwałych użytków zielonych", uzasadniały ustalenie współczynnika korekty ryczałtowej na 10% w odniesieniu do rolników, którzy zadeklarowali wyłącznie użytki zielone. W świetle tej okoliczności przedstawione w pkt 59 niniejszego wyroku naruszenie prawa przez Sąd nie ma wpływu na sentencję zaskarżonego wyroku, gdyż oceny przedstawione w pkt 66, 88 i 95 zaskarżonego wyroku są wystarczające dla jego uzasadnienia.

63 W związku z tym naruszenie prawa stwierdzone w pkt 59 niniejszego wyroku nie może prowadzić do uchylenia zaskarżonego wyroku.

64 Co się tyczy części drugiej zarzutu pierwszego, wystarczy stwierdzić, że w pkt 66 zaskarżonego wyroku Sąd ograniczył się do stwierdzenia, że nawet przy założeniu, iż definicja „trwałych użytków zielonych", jaką zastosowano, nie była zgodna z brzmieniem art. 2 pkt 2 rozporządzenia nr 796/2004, to z uwagi na „niedociągnięcia stwierdzone w stosowaniu przepisów dotyczących użytków zielonych i w funkcjonowaniu systemu kontroli LPIS-GIS, o których mowa w pkt 40 i 41 [zaskarżonego wyroku]" sporne grunty w każdym wypadku nie byłyby kwalifikowalne.

65 W istocie w pkt 40 zaskarżonego wyroku Sąd wymienił szereg przykładów działek uwzględnionych przez Komisję w celu uzasadnienia korekty ryczałtowej, które, przy założeniu że mogły być zlokalizowane, nie spełniały kryteriów kwalifikowalności przewidzianych w art. 44 ust. 2 rozporządzenia nr 1782/2003, ponieważ nie były one przyporządkowane do działalności rolniczej.

66 W konsekwencji część drugą zarzutu pierwszego należy oddalić jako bezzasadną.

67 Co się tyczy trzeciej części zarzutu pierwszego, należy wskazać, że Sąd w pkt 20–22 zaskarżonego wyroku ograniczył się do przypomnienia, zanim przystąpił do szczegółowej oceny każdego z poszczególnych zarzutów podniesionych przez Republikę Grecką i bez wyciągnięcia na tym etapie konsekwencji prawnych, ogólnych zasad wynikających z utrwalonego orzecznictwa dotyczącego rozkładu ciężaru dowodu w ramach sporów w dziedzinie funduszy europejskich między Komisją z jednej strony a państwem członkowskim z drugiej strony.

68 Z powyższego wynika, że trzecią część zarzutu pierwszego należy pominąć i odrzucić jako niedopuszczalną.

69 Z tego względu, nawet gdyby zarzut pierwszy był zasadny w zakresie swej części pierwszej, nie mógłby pociągnąć za sobą uchylenia zaskarżonego wyroku.

70 Ze względu na powyższe zarzut pierwszy winien zostać oddalony jako częściowo nieskuteczny, częściowo niedopuszczalny i częściowo bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu drugiego

Argumenty stron

71 W zarzucie drugim Republika Grecka zasadniczo podnosi, że w pkt 68–76 zaskarżonego wyroku Sąd uchybił ciążącemu na nim obowiązkowi uzasadnienia w zakresie, w jakim nie ustosunkował się do wszystkich argumentów przedstawionych przez Republikę Grecką dotyczących pojęcia „trwałych użytków zielone", a zwłaszcza do pojęcia „użytków zielonych typu śródziemnomorskiego".

72 Komisja wnosi o oddalenie tego zarzutu.

Ocena Trybunału

73 Z utrwalonego orzecznictwa wynika, że spoczywający na Sądzie obowiązek uzasadniania swoich orzeczeń nie może być interpretowany jako obowiązek odpowiadania szczegółowo na każdy argument przytoczony przez stronę, w szczególności jeśli nie jest on wystarczająco jasny i dokładny oraz nie opiera się na szczegółowo określonych środkach dowodowych (zob. podobnie wyrok z dnia 11 stycznia 2007 r., Technische Glaswerke Ilmenau/Komisja, C-404/04 P, niepublikowany, EU:C:2007:6, pkt 90).

74 W tym względzie należy zauważyć, po pierwsze, że Sąd poświęcił pkt 24–65 zaskarżonego wyroku szczegółowemu zbadaniu argumentów Republiki Greckiej odnośnie do wykładni pojęcia „trwałych użytków zielonych", a w szczególności kwestii rodzaju roślinności pokrywającej użytki rolne.

75 Po drugie, w pkt 15 i 16 skargi wszczynającej postępowanie przed Sądem wnosząca odwołanie ograniczyła się do podniesienia „szczególnych cech wszystkich użytków zielonych typu śródziemnomorskiego", które „ma[ją] wysoką wartość przyrodniczą". Ponieważ twierdzenie to nie spełnia wymogu jasności i precyzji, nie można zarzucać Sądowi, że nie ustosunkował się do niego w sposób szczegółowy.

76 Z powyższego wynika, że Sąd nie uchybił spoczywającemu na nim obowiązkowi uzasadnienia. W konsekwencji zarzut drugi należy oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu trzeciego

Argumenty stron

77 Zarzut trzeci dzieli się na dwie części.

78 W części pierwszej tego zarzutu Republika Grecka podnosi w istocie, że Sąd w pkt 88–103 zaskarżonego wyroku uchybił pod wieloma względami ciążącemu na nim obowiązkowi uzasadnienia. Zdaniem bowiem Republiki Greckiej Sąd uzupełnił niezgodnie z prawem uzasadnienie spornej decyzji, uznając, że nieprawidłowości w systemie zarządzania i kontroli były wystarczające, by uzasadnić wysokość korekty wynoszącej 10%, podczas gdy ze sprawozdania podsumowującego wynika, że ta

stawka korekty była uzasadniona wyłącznie w odniesieniu do niekwalifikowalności gruntów zadeklarowanych jako „trwałe użytki zielone”. Ponadto Sąd nie uzasadnił należycie swojego orzeczenia ani w odniesieniu do wzrostu stawki korekty 10% w porównaniu do stawki korekty wynoszącej 5%, którą przyjęto za wcześniejszy rok, ani w świetle postępów stwierdzonych podczas kontroli na miejscu. Wreszcie Republika Grecka zarzuca Sądowi, że nie uwzględnił w wystarczającym stopniu efektu buforowego.

79 W drugiej części tego zarzutu Republika Grecka podnosi, że Sąd, potwierdzając w pkt 88–103 zaskarżonego wyroku odsetek korekty wynoszący 10% w odniesieniu do pomocy dla rolników, którzy zadeklarowali jedynie użytki zielone, naruszył zasadę proporcjonalności. Według rządu greckiego zastosowanie korekty w wysokości 5% jest uzasadnione w szczególności jeśli uwzględnić efekt buforowy.

80 Komisja podnosi, że zarzut trzeci należy oddalić w całości jako bezpodstawny.

Ocena Trybunału

81 Jeśli chodzi o pierwszą część zarzutu trzeciego, należy zauważyć przede wszystkim, że wbrew twierdzeniom Republiki Greckiej zastosowana przez Komisję zryczałtowana stawka korekty w wysokości 10% nie opiera się wyłącznie na braku kwalifikowalności odnośnych obszarów, lecz na wszystkich brakach systemu kontroli, które Komisja stwierdziła w sprawozdaniu podsumowującym i które Sąd przypomniał w pkt 10 i 89–94 zaskarżonego wyroku.

82 Ponadto, nie popełniając błędu, Sąd mógł stwierdzić w pkt 95 zaskarżonego wyroku, że to właśnie braki w systemie kontroli, w ujęciu łącznym wraz z wszystkimi pozostałymi niedociągnięciami, stanowią poważnie niewystarczające wdrożenie systemu kontroli, pociągające za sobą wysoki poziom błędów.

83 Wynika z tego, że twierdzenie Republiki Greckiej, jakoby ze sprawozdania zbiorczego wynikało, że korekta ryczałtowa w wysokości 10% nie jest uzasadniona ze względu na niekwalifikowalność gruntów zgłoszonych jako „trwałe użytki zielone”, należy oddalić.

84 Następnie, jeśli chodzi o twierdzenie dotyczące braku uwzględnienia poprawy stwierdzonej w odniesieniu do kontroli na miejscu oraz stopy korekty finansowej w wysokości 5% przyjętej dla roku składania wniosków 2007, należy zaznaczyć, że wbrew twierdzeniom Republiki Greckiej Sąd w pkt 98–101 zaskarżonego wyroku dokonał oceny znaczenia tych elementów.

85 W tym względzie Sąd podkreślił w pkt 99 zaskarżonego wyroku, że o ile w sprawozdaniu podsumowującym stwierdzono większą liczbę kontroli na miejscu w roku 2008, o tyle wskazano w nim również, że kontrole na miejscu nie były lepsze pod względem jakościowym. Na podstawie tych ustaleń, zgodnie z którymi Republika Grecka nadal nie przedstawiła uzasadnienia swego twierdzenia polepszania jakości kontroli na miejscu, Sąd mógł słusznie w pkt 100 zaskarżonego wyroku odrzucić to twierdzenie bez naruszenia ciążącego na nim obowiązku uzasadnienia.

86 Tak więc twierdzenie to wynika z błędnej interpretacji zaskarżonego wyroku, a zatem jest pozbawione podstawy faktycznej.

87 Wreszcie jeśli chodzi o twierdzenie dotyczące braku uwzględnienia przez Sąd efektu buforowego, to należy stwierdzić, że Sąd w pkt 95, 102 i 103 zaskarżonego wyroku uwzględnił ten efekt.

88 Ściślej rzecz ujmując – w następstwie analizy dotyczące istnienia poważnie niewystarczające wdrożenie systemu kontroli Sąd orzekł w pkt 85–94 zaskarżonego wyroku, że wszelkie braki w systemie kontroli, w ujęciu całościowym, stanowią poważnie niewystarczające wdrożenie, uzasadniając tym samym zastosowanie stawki korekty ryczałtowej w wysokości 25%. Niemniej jednak Sąd w pkt 95

zaskarżonego wyroku stwierdził następnie, że Komisja uwzględniła niższe ryzyko strat, na jakie był narażony fundusz, wynikające z efektu buforowego, na podstawie którego jedynie część zadeklarowanych powierzchni została uwzględniona celem aktywowania uprawnień do płatności, i zastosowała, nie dopuszczając się błędu, korektę ryczałtową w wysokości 10%.

89 Tak więc owo twierdzenie wynika z błędnej interpretacji zaskarżonego wyroku, a zatem jest pozbawione podstawy faktycznej.

90 Wobec powyższego pierwszą część zarzutu trzeciego należy oddalić jako bezzasadną.

91 Druga część zarzutu trzeciego jest oparta na naruszeniu przez Sąd zasady proporcjonalności, ponieważ stawka zryczałtowana korekty nie powinna wynosić 10%, ale 5%, ze względu na braki w systemie kontroli.

92 W związku z tym należy zauważyć, że Sąd, po przeprowadzeniu szczegółowej analizy w pkt 85–94 zaskarżonego wyroku, uznał, że braki w systemie kontroli, w całościowym ujęciu z wszystkimi innymi stwierdzonymi brakami, stanowią poważnie niewystarczające wdrożenie systemu kontroli, pociągające za sobą wysoki poziom błędów świadczących o ogólnych nieprawidłowościach, które prawdopodobnie spowodowały wyjątkowo wysokie straty dla funduszu.

93 Sąd podkreślił w pkt 82 zaskarżonego wyroku, bez krytyki w tej kwestii ze strony Republiki Greckiej w ramach niniejszego odwołania, że z dokumentu Komisji nr VI/5330/97 z dnia 23 grudnia 1997 r., w którym określono wytyczne dotyczące korekt finansowych, wynika, że takie poważnie niewystarczające wdrożenie systemu kontroli może uzasadniać zastosowanie korekty w wysokości 25% wydatków, gdyż istnieje ryzyko szczególnie wysokich strat dla funduszu.

94 W związku z tym Sąd, stwierdzając w pkt 96 zaskarżonego wyroku, że Komisja mogła, bez dopuszczenia się błędu, zastosować korektę ryczałtową w wysokości 10%, nie naruszył zasady proporcjonalności.

95 Wobec powyższego drugą część zarzutu trzeciego należy oddalić jako bezzasadną.

96 W świetle powyższych rozważań zarzut trzeci należy oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu czwartego

Argumenty stron

97 Zarzut czwarty dotyczy zasadniczo naruszenia prawa, które Sąd miał popełnić w pkt 110–120 zaskarżonego wyroku w zakresie wykładni i stosowania art. 31 rozporządzenia nr 1290/2005 w związku z art. 11 rozporządzenia nr 885/2006 oraz niewystarczającego uzasadnienia. Dokładniej Republika Grecka podnosi, że brak ze strony Komisji wezwania do omówienia podczas spotkania dwustronnego w sprawie jej ustaleń dotyczących opóźnienia w przeprowadzeniu kontroli na miejscu dotyczącej uzupełniających płatności obszarowych stanowi naruszenie gwarancji proceduralnych tego państwa.

98 Komisja ze swej strony twierdzi, że zarzut ten należy oddalić jako bezzasadny.

Ocena Trybunału

99 Na wstępie należy zauważyć, że w ramach procedury kontroli zgodności rozliczeń z art. 31 ust. 3 rozporządzenia nr 1290/2005 wynika, że przed podjęciem każdej decyzji o odmowie finansowania wyniki kontroli Komisji oraz odpowiedzi zainteresowanego państwa członkowskiego są przedmiotem pisemnych zawiadomień, w następstwie których strony próbują osiągnąć porozumienie w sprawie działań, jakie mają zostać podjęte.

100 Ponadto art. 11 rozporządzenia nr 885/2006 konkretyzuje tę procedurę poprzez ustanowienie szczegółowych zasad tej decyzji. I tak, jak wynika z art. 11 ust. 1 akapit pierwszy tego rozporządzenia, w przypadku gdy w wyniku dochodzenia Komisja uznaje, że wydatki nie zostały dokonane zgodnie z prawem Unii, powiadamia ona zainteresowane państwo członkowskie o wynikach swojej kontroli i określa środki naprawcze, jakie powinny zostać podjęte. Artykuł 11 ust. 1 akapit drugi tego rozporządzenia stanowi dalej, że państwo członkowskie przekazuje swoją odpowiedź w terminie dwóch miesięcy od otrzymania tego powiadomienia, a Komisja może, jeśli to stosowne, zmienić swoje stanowisko. Artykuł 11 ust. 1 akapit trzeci tego samego rozporządzenia stanowi wreszcie, że po upływie terminu na udzielenie odpowiedzi Komisja zwołuje spotkanie dwustronne, podczas którego strony usiłują doprowadzić do porozumienia w sprawie środków, jakie mają zostać podjęte, jak również oceny naruszenia oraz straty finansowej poniesionej przez budżet Unii.

101 Zatem jasno wynika, po pierwsze, z art. 11 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 885/2006 – że Komisja może zmienić swoje stanowisko w świetle odpowiedzi udzielonych przez zainteresowane państwo członkowskie, i po z drugie, z art. 11 ust. 1 akapit trzeci tego rozporządzenia – że zawiadomienie o zwołaniu posiedzenia dwustronnego nie wymaga od Komisji wyjaśnienia wszystkich aspektów ustaleń, które będą przedmiotem debaty podczas tego spotkania.

102 Wręcz przeciwnie, jak zauważyła rzecznik generalna w pkt 112 swojej opinii, odbycie spotkania dwustronnego nie ma na celu poinformowania państwa członkowskiego o zakresie ustaleń dokonanych przez Komisję, lecz ma umożliwić, na podstawie dotychczasowej wymiany informacji, wymagane przez art. 31 ust. 3 rozporządzenia nr 1290/2005 porozumienie w sprawie środków, jakie mają zostać podjęte.

103 Wynika z tego, że oparte na art. 11 rozporządzenia nr 885/2006 twierdzenie Republiki Greckiej dotyczące rzekomego naruszenia gwarancji proceduralnych, jako że Komisja nigdy nie wezwała jej do omówienia podczas spotkania dwustronnego opóźnień w przeprowadzeniu kontroli na miejscu dotyczących uzupełniających płatności obszarowych, należy oddalić.

104 Wreszcie jeśli chodzi o argument Republiki Greckiej oparty na wewnętrznie sprzecznym i niewystarczającym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, to wystarczy podnieść, że po wskazaniu znaczenia pierwszego powiadomienia pisemnego w rozumieniu art. 11 rozporządzenia nr 885/2006, w pkt 113–116 zaskarżonego wyroku Sąd stwierdził, w następstwie jasnej i szczegółowej analizy w pkt 118–120 tego wyroku, że w wyniku dochodzenia zidentyfikowano w sposób wystarczający pod względem prawnym opóźnienie w przeprowadzeniu kontroli na miejscu dotyczącej uzupełniających płatności obszarowych.

105 Wobec powyższego zarzut czwarty należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu piątego

Argumenty stron

106 W ramach zarzutu piątego Republika Grecka podnosi w istocie, że Sąd w pkt 126–128, 132 i 133 zaskarżonego wyroku uzupełnił uzasadnienie spornej decyzji w celu uzasadnienia stawki korekty w wysokości 5% w odniesieniu do uzupełniających płatności obszarowych. Ściślej rzecz ujmując – podnosi ona, że Sąd uzupełnił uzasadnienie spornej decyzji, aby uzasadnić różnicę między stawką korekty zastosowaną w odniesieniu do uzupełniających płatności obszarowych na poziomie 5% a tą stosowaną w przypadku pomocy obszarowej innych niż użytki zielone, ustaloną na poziomie 2%.

107 Zdaniem Komisji zarzut ten należy oddalić, tytułem głównym, jako niedopuszczalny na podstawie art. 168 ust. 1 lit. d) regulaminu postępowania przed Trybunałem, ponieważ został on sformułowany w sposób zbyt zwięzły i ogólnikowy. Posiłkowo Komisja uważa, że zaskarżony wyrok jest prawidłowo uzasadniony. Z powyższego wynika, że zarzut piąty należy oddalić.

Ocena Trybunału

108 Co się tyczy podniesionego przez Komisję zarzutu niedopuszczalności opartego na ogólnikowym i zwięzłym charakterze zarzutu piątego, który uniemożliwia ustosunkowanie się do tego zarzut, należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału z art. 256 ust. 1 akapit drugi TFUE, art. 58 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz art. 168 § 1 lit. d) regulaminu postępowania przed Trybunałem wynika, że odwołanie musi dokładnie wskazywać zakwestionowane części wyroku, którego uchylenie ma na celu, oraz zawierać argumenty prawne, które szczegółowo uzasadniają to żądanie. W tym względzie art. 169 § 2 przywołanego regulaminu postępowania przed Trybunałem uściśla, że podnoszone zarzuty i argumenty prawne powinny wskazywać precyzyjnie motywy orzeczenia Sądu, które wnoszący odwołanie kwestionuje (zob. podobnie wyrok z dnia 4 września 2014 r., Hiszpania/Komisja, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, pkt 42, 43 i przytoczone tam orzecznictwo).

109 W niniejszym przypadku należy stwierdzić, że Republika Grecka wskazała w pkt 79 odwołania konkretne punkty zaskarżonego wyroku kwestionowane w ramach zarzutu piątego i rozwinęła argumenty dostatecznie konkretne, aby umożliwić Trybunałowi zbadanie tego zarzutu. Z tego względu piąty zarzut Republiki Greckiej jest dopuszczalny.

110 Niemniej jednak co do istoty – wbrew twierdzeniom Republiki Greckiej – w pkt 126–128, 132 i 133 zaskarżonego wyroku Sąd nie uzupełnił uzasadnienia spornej decyzji w celu usprawiedliwienia różnicy między stawką korekty ryczałtowej w wysokości 5% w sektorze pomocy uzupełniających płatności obszarowych związanych i 2% dla pomocy obszarowej innych niż użytki zielone.

111 Po pierwsze, z uwag przedstawionych przez Sąd w pkt 123–131 zaskarżonego wyroku wynika bowiem, że Komisja uzasadniła stawkę 5% w sprawozdaniu podsumowującym brakami systemu kontroli w zakresie kontroli kluczowych. Po drugie, z pkt 136 zaskarżonego wyroku wynika, stopa 2% określona w przypadku pomocy obszarowej innych niż użytki zielone jest uzasadniona efektem buforowym. Zaś jak wskazała rzecznik generalna w pkt 79 i 118 opinii, efekt buforowy nie ma znaczenia w odniesieniu do uzupełniających płatności obszarowych, o ile ta ostatnia pomoc związana jest z produkcją, bez korzystania z uprawnień do płatności. Na koniec i w zakresie, w jakim Republika Grecka kwestionuje pkt 133 zaskarżonego wyroku, należy stwierdzić, że w punkcie tym Sąd ograniczył się do przeprowadzenia oceny o charakterze faktycznym i stwierdzenia, że utrzymywane usprawnienia w działaniu systemu LPIS-GIS miały zastosowanie w roku składania wniosków 2008.

112 W konsekwencji zarzut piąty odwołania opiera się na błędnym rozumieniu zaskarżonego wyroku i powinien zostać oddalony jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu szóstego

Argumenty stron

113 W drodze zarzutu szóstego Republika Grecka utrzymuje, że Sąd nie przedstawił żadnego uzasadnienia Sądu w przedmiocie oddalenia drugiej części zarzutu trzeciego podniesionego na poparcie jej skargi o stwierdzenie nieważności, dotyczącego korekty zastosowanej w dziedzinie rozwoju obszarów wiejskich, zgodnie z którym należało stwierdzić nieważność spornej decyzji w zakresie, w jakim korekta zastosowana mocą poprzedniej decyzji Komisji nie została odliczona od kwoty korekty zastosowanej i ujętej w ramach spornej decyzji. Ściślej rzecz ujmując – Sąd, bez podania uzasadnienia w tym względzie, ograniczył żądanie Republiki Greckiej do kwoty 5 007 867,36 EUR, odpowiadającej korekcie rozliczonej w roku obrachunkowym 2009, podczas gdy państwo to podważało całkowitą kwotę korekty zastosowanej mocą spornej decyzji, czyli kwotę 10 504 391,90 EUR, odpowiadającą sumie korekt rozliczonych w latach budżetowych 2009 (5 007 867,36 EUR) i 2010 (5 496 524,54 EUR).

114 Komisja odpowiada, że zarzut ten jest niedopuszczalny. Po pierwsze, Republika Grecka ograniczyła się do zakwestionowania ostatecznej kwoty netto korekty zastosowanej w spornej decyzji oraz kwoty, do wysokości której ostateczna korekta została zmniejszona, co w istocie stanowiło z natury spór o charakterze faktycznym, co nie podlega kontroli Trybunału w ramach odwołania. Po drugie, zarzut Republiki Greckiej dotyczący kwoty brutto 10 504 391,90 EUR nie został zakwestionowany na żadnym etapie postępowania przed Sądem, wobec czego zarzut ten stanowi rozszerzenie przedmiotu sporu w ramach odwołania i trzeba go uznać za nowy zarzut, który należy z tego względu odrzucić jako niedopuszczalny.

Ocena Trybunału

115 Należy stwierdzić, że w pkt 9 i 41–43 skargi w pierwszej instancji Republika Grecka wniosła o stwierdzenie nieważności spornej decyzji w zakresie, w jakim przewiduje ona zastosowanie korekt ryczałtowych w zakresie pomocy obszarowej w wysokości 5% łącznych wydatków w dziedzinie rozwoju obszarów wiejskich, w kwocie 10 504 391,90 EUR, odpowiadającej sumie korekt rozliczonych w latach budżetowych 2009 (5 007 867,36 EUR) i 2010 (5 496 524,54 EUR). Ściślej rzecz ujmując – Republika Grecka zakwestionowała przed Sądem niedostateczne uwzględnienie wcześniejszej korekty w odniesieniu do pomocy na rzecz rozwoju obszarów wiejskich zastosowanej w ramach decyzji wykonawczej Komisji 2013/214/UE z dnia 2 maja 2013 r. wyłączającej z finansowania Unii Europejskiej niektóre wydatki poniesione przez państwa członkowskie z tytułu Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR), Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz.U. 2013, L 123, s. 11) w odniesieniu do roku składania wniosków 2008, rozliczonych w latach budżetowych 2009 i 2010.

116 Tymczasem należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie w pkt 155–168 zaskarżonego wyroku Sąd oddalił skargę Republiki Greckiej, ograniczając swoje badanie, bez żadnego innego uzasadnienia, do korekty w odniesieniu do roku składania wniosków 2008 rozliczonej w roku budżetowym 2009.

117 Tak więc uchylając się od ustosunkowania się do głównej części argumentacji Republiki Greckiej, Sąd uchybił obowiązkowi uzasadnienia ciążącemu na nim na podstawie art. 36 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, mającym zastosowanie do niego na mocy art. 53 akapit pierwszy tego statutu i art. 117 regulaminu postępowania przed Sądem.

118 W związku z tym zarzut szósty Republiki Greckiej należy uwzględnić w zakresie, w jakim Sąd ograniczył swoje badanie drugiej części zarzutu trzeciego skargi jedynie do korekty w odniesieniu do roku składania wniosków 2008 rozliczonej w roku budżetowym 2009 i na tej podstawie oddalił skargę.

119 Wynika z tego, że skoro zarzut szósty odwołania jest zasadny, to należy uchylić pkt 2 sentencji zaskarżonego wyroku w zakresie, w jakim Sąd ograniczył swoje badanie w odniesieniu do roku składania wniosków 2008 do korekty finansowej w wysokości 5% zastosowanej do płatności z drugiego filara WPR, przeznaczonego na rozwój obszarów wiejskich, rozliczonej w roku budżetowym 2009 i nie badał w odniesieniu do roku składania wniosków 2008 korekty finansowej w wysokości 5% zastosowanej do płatności z drugiego filara WPR, przeznaczonego na rozwój rozwoju obszarów wiejskich, w wysokości 5 496 524,54 EUR, rozliczonej w roku budżetowym 2010 i na tej podstawie oddalił skargę Republiki Greckiej.

W przedmiocie skargi wniesionej do Sądu

120 Zgodnie z art. 61 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wypadku uchylenia orzeczenia Sądu Trybunał może albo skierować sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd, albo sam wydać orzeczenie ostateczne w sprawie, jeśli stan postępowania na to pozwala.

121 Odnośnie do części drugiej zarzutu trzeciego skargi wniesionej do Sądu z pkt 155–168 zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd ograniczył zakres żądania Republiki Greckiej dotyczącego istnienia podwójnej korekty w odniesieniu do jednego roku budżetowego 2009, podczas gdy w skardze wszczynającej postępowanie Republika Grecka wskazywała zarówno rok budżetowy 2009, jak i rok budżetowy 2010.

122 Tymczasem należy stwierdzić, po pierwsze, że co się tyczy korekty dotyczącej roku składania wniosków 2008 rozliczonej w roku budżetowym 2010 zaskarżona decyzja nie wyjaśnia w sposób wymagany pod względem prawnym, w jakim zakresie korekta nałożona na mocy decyzji 2013/214 miała wpływ na wysokość kwoty korekty zastosowanej na podstawie spornej decyzji w celu uniknięcia podwójnej korekty.

123 Po drugie, ten brak uzasadnienia nie pozwala na ustalenie w sposób wymagany prawem, czy – i w danym wypadku w jakim zakresie – Komisja uwzględniła korektę wynikającą z decyzji 2013/214 przy obliczaniu korekty dotyczącej roku składania wniosków 2008 rozliczonej w roku budżetowym 2010.

124 Z powyższego wynika, że należy uwzględnić drugą część trzeciego zarzutu skargi wniesionej do Sądu i w konsekwencji stwierdzić nieważność spornej decyzji z uwagi na brak uzasadnienia w zakresie dotyczącym uwzględnienia decyzji 2013/214 przy obliczaniu wysokości korekty w wysokości 5 496 524,54 EUR, potrącenia 270 175,45 EUR i skutku finansowego w wysokości 5 226 349,09 EUR odnośnie do wydatków poniesionych przez Republikę Grecką w sektorze rozwoju obszarów wiejskich EFRROW oś 2 (2007–2013, środki obszarowe) rozliczonych w roku budżetowym 2010 ze względu na niedociągnięcia w systemie LPIS i w kontrolach na miejscu (drugi filar, rok składania wniosków 2008).

W przedmiocie kosztów

125 Artykuł 184 § 2 regulaminu postępowania stanowi, że jeżeli odwołanie jest zasadne i Trybunał wydaje orzeczenie kończące postępowanie w sprawie, rozstrzyga on również o kosztach.

126 Zgodnie z art. 138 § 3 tego regulaminu, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 tegoż regulaminu, w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań każdej ze stron każda z nich pokrywa własne koszty.

127 Ponieważ żądania Republiki Greckiej i Komisji zostały uwzględnione tylko częściowo, każda z nich pokryje własne koszty postępowania w pierwszej instancji i postępowania odwoławczego.

128 Zgodnie z art. 140 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 tego regulaminu, państwa członkowskie i instytucje, które przystąpiły do sprawy w charakterze interwenientów, pokrywają własne koszty.

129 Królestwo Hiszpanii występujące w sprawie w charakterze interwenienta w postępowaniu odwoławczym pokryje własne koszty.

Z powyższych względów Trybunał (ósma izba) orzeka, co następuje:

1) **Uchyla się punkt 2 i 3 sentencji wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 30 marca 2017 r., Grecja/Komisja (T-112/15, EU:T:2017:239) w zakresie, w jakim, po pierwsze, Sąd ograniczył swoje badanie w odniesieniu do roku składania wniosków 2008 do korekty finansowej w wysokości 5% zastosowanej do płatności z drugiego filara Wspólnej Polityki Rolnej (WPR), przeznaczonego na rozwój obszarów wiejskich, rozliczonej w roku budżetowym 2009 i nie badał w odniesieniu do roku składania wniosków 2008 korekty finansowej w wysokości 5% zastosowanej do płatności z drugiego filara WPR, przeznaczonego na rozwój rozwoju obszarów wiejskich, w wysokości 5 496 524,54 EUR, rozliczonej w roku budżetowym 2010 i na tej podstawie oddalił skargę Republiki Greckiej, oraz po drugie, orzekł w przedmiocie kosztów.**

2) **Odwołanie zostaje oddalone pozostałym zakresie.**

3) **Stwierdza się nieważność decyzji wykonawczej Komisji 2014/950/UE z dnia 19 grudnia 2014 r. wyłączającej z finansowania Unii Europejskiej niektóre wydatki poniesione przez państwa członkowskie z tytułu Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR), Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w zakresie, w jakim dotyczy ona uwzględnienia decyzji wykonawczej Komisji nr 2013/214/UE z dnia 2 maja 2013 r. wyłączającej z finansowania Unii Europejskiej niektóre wydatki poniesione przez państwa członkowskie z tytułu Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR), Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) przy obliczeniu kwoty korekty w wysokości 5 496 524,54 EUR, potrącenia 270 175,45 EUR oraz skutku finansowego w wysokości 5 226 349,09 EUR w odniesieniu do wydatków poniesionych przez Republikę Grecką w sektorze rozwoju obszarów wiejskich EFRROW oś 2 (2007–2013, środki obszarowe) rozliczonej w roku budżetowym 2010, z powodu niedociągnięć w systemie identyfikacji działek rolnych (LPIS) i systemie kontroli na miejscu (drugi filar, rok składania wniosków 2008).**

4) **Republika Grecka i Komisja Europejska pokrywają własne koszty postępowania w pierwszej instancji i postępowania odwoławczego.**

5) **Królestwo Hiszpanii pokrywa własne koszty.**

Podpisy